

Rūpesčiai gėlynuose dar nesibaigė

Audronė PUIŠIENĖ

► Nors gruodas pamažu kausto žemę, darbai gėlyne dar nesibaigė. Kretingos muziejaus Gamtos skyriaus vedėja Jurgita Tertelienė sakė stebinti orą ir pagal tai, kiek šals, su talkininkais imsis tvarkyti Dvaro parko rožynus – juos paruoš žiemoti.

Muziejus praturtėjo gėlių

Ši rudenį muziejaus gėlynai praturėjo naujų „Europeana“ veislės raudonai žydėsiančių rožių sodinukų: dvi dešimtys rožių muziejininkai pirkė iš Latvijos augintojų. „Jos tinkamos auginti mūsų klimato sąlygomis – atsparesnės šalčiams, ligoms“, – teigė Gamtos skyriaus vedėja.

Ji pasidžiaugė mūsų rajono žmonių geranoriškumu: atsiliepi į Kretingos muziejaus paskelbtą akciją „Būk Dvaro parko partiotas“, jie dovanojo ne tik bijūnų kerų bei svogūninių gėlių, bet ir kitokių daugiamečių gėlių. „Svogūninių gėlių sulaukėme iš dviejų gėlių augintojų: viena padovanojo 370 krukų svogūnėlių, kita – 100 tulpių svogūnėlių. Padovanojusiujų bijūnų atsirado labai daug – šių gėlių dovanoto ne tik kretingiška, bet ir gėlininkai iš Salantų, Baublių, Kūlupėnų. Rožinės spalvos bijūnų gavome 24 keurus, žydinčių baltais žiedais – 11, sodriai raudonos – 30, – vardindinė J.Tertelienė. – Labai džiau-

„Norėdami atsidėkoti visiems, dalyva-vusiems akcijoje, kviečiame jus lapkričio 8 d. 14 val. į nemokamą ekskursiją po Kre-tingos muziejų. Ekskursiją ves Roma Luotienė. Rinktis prašytume prie amatų centro, išsamesnės infor-macijos galima pa-siteirauti tel. 8 671 73639“, – muziejaus bičiulius kvietė J.Tertelienė.

Paruošti žiemai – menas

J.Tertelienė pastebėjo, jog dėl rožių paruošimo žiemai esama įvairių nuomonių bei patirčių. „Tačiau kurį variantą pasirinktume, paruošti rožes žiemai yra menas“, – įsitikinusi ji.

Rožėms kritinė temperatūra yra 8-10 laipsnių šalčio, todėl atšalus iki 4-6 laipsnių, rožės reikėtų užpilti durpėmis ir uždengti eglisakėmis. Prieš uždengiant reikėtų nuskinti rožių lapus, nukarpyti žiedus, „Prieš

► Kretingos muziejaus Gamtos skyriaus vedėja Jurgita Tertelienė tikisi, kad „Europeana“ veislės rožės savo žiedais muziejaus prieigas papuoš kitą vasarą. Ritas Natienės nuotr.

giamies, kad genimikai padovanojo ir tokių bijūnų rūšių, kurių muziejus iki šiol neturėjo“.

Šiuo metu Kretingos muziejaus gėlynuose pasodinta 170 kelmų 17 rūšių bijūnų. Gali būti, kad bijūnų rūšių bus dar daugiau – tai paaiškės, kai žmonių dovanoti bijūnai sužydės kitą vasarą.

Žmonės padovanojo ir kitokių daugiamečių gėlių – jurginų, vilkdalgių, rudbekijų, aubrečių, viendienių, melsvių, raktažolių, gvaizdžių. Kelis maišus jurginų gumbų prikasė baubliškė Stasė Gideikienė, o to paties kaimo gražiai tvarkomos sodybos šeimininkė Elytė Kupšienė padovanojo visą priekabą gėlių auginių.

Visas gėles muziejininkai padauginę susodino į daigyną, kur augalai ir sulauks pavasario, kada bus formuojami nauji gėlynai ar pertvarkomi esami.

dengiant rožes, jas galima pakirpti, paliekant apie 30 cm ilgio stiebus, arba visiškai nekarpyti – kas nušals, nukirpsite pavasarį. Tada 30 cm storiu užpilti durpėmis, pridengti eglų šakomis“, – patarė muziejininkė, pastebėjusi, kad sniegingą žiemą ant rožių dar galima primesti sniego.

Rožėms pavojingi ne tik šalčiai: sunkiausia joms yra atlaikyti staigų temperatūros kritimą ir kilimą, o lietuviškos žiemos ir yra permainingos. Kai per atlydį sniegas ištirpsta, ant rožių užpiltos durpės težta, rožės pradeda šusti ir įsimeta ligos.

Klaidą, anot J. Tertelienės, daro tie gėlininkai, kurie rožių krūmus dengia polietileno plėvele: net speiguotą dieną pašviesus saulei rožės po plėvele pradeda kaisti, o saulei pasislėpus drėgmė virsta ledu.

Laipiojančių, vijoklinių ro-

žių žydi antrametės ir senesnės šakos, todėl jas ruošiant žiemai būtina išsaugoti jų stiebus: dengiant jas reikia nuimti nuo atramų ir prilenkti arba storai aprišti eglėšakėmis, tarp jų dar galima pridėti sausų lapų. Prieš rišant taip pat reikia nuskinti lapus. Kai kurie rožių augintojai rekomenduoja dar užkloti polietilenu, palikus keliose vietose tarpus, kad cirkuliuotų oras. Bet tai – rizikinga, nes yra tikimybės, kad po polietilenu rožės gali sušusti.

Artėjant žiemai, į šiltnamius, o vėliau – į nešildomas patalpas reikėtų sunešti rožes vazonuose bei ant stiebo augančias rožes, nes jas apdengti ar aprišti yra sunkoka.

Kretingos muziejaus rožynuose auga 238 rožių krūmai.

DARBAI GĖLYNE LAPKRITĮ

Jurgita Tertelienė pataria:

- * nupjauti visus augalus, surinkti lapus – kadangi jau šala, augalai nebežydės ir nebebus dekoratyvūs;
- * suskubti iškasti jurginus, kanus, kardelius, gumbines begonijas, monbretes;
- * kur pasodinta tulpių – užberti durpių arba pakloti eglėšakių. Tai padaryti reikėtų pašalus;
- * pridengti ir daugiametes gėles. Nebūtinai durpėmis – galima ir patrešusiais medžių lapais: jie pasitarnaus ir kaip priedanga, ir kaip trąša;
- * suplanavus, kokių gėlių pasisėti pavasarį, iš rudens pasiruošti žemei;
- * kompostui ruošti galima prisirinkti lapų. Tačiau kompostui tinka tik sveiki medžių lapai. Geriausiai komposte tręšta bei puva klevo, beržo, liepų lapai.

▶ Ant rožių krūmų žiemai pilamos durpės būtina turi būti sausos.